

dies mit Rücksicht auf die Uebersetzungen von Petavius und King, die, weil zu demselben Ergebnis führend, dann gleichfalls hätten mitgeteilt werden müssen, wiewohl auch sie auf eine Begründung verzichteten. Die Miscelle wollte aber nicht über die Schranken einer knappen Adnotatio critica hinausgehen.

Freiburg i. B.

Rudolf Asmus.

Ad Libanii Orationes, vol. IV ed. Foerster

Commentatio quarta (cf. vol. LXI p. 591 sqq.)

Hoc Libanii volumen summa cura perpolitum est a Foerstero, itaque perperca habeo animadvertenda.

Or. LI § 5. ἑσπέρα καὶ λύχνος, καὶ οὐδὲν μᾶλλον ἀπέρχονται. ἀλλὰ καὶ λουτρόν τὸ τῶν ἀρχόντων αὐτοῖς, ὡστ' ἐκείνους μὴδὲ πράξαι τι τῶν ἀναγκαίων ἐνεῖναι. Expectamus <κοινὸν> αὐτοῖς aut aliquid huiusmodi.

§ 18. τῆς Δίκης ἢ τῷ Διὶ παρακάθηται. Cf. Soph. O. C. 1384 Δίκη — ζύνεδρος Ζηνὸς ἀρχαίοις νόμοις.

§ 30, 8. λαβεῖν — ἀπολαβεῖν. Cf. *Antiphanis* fr. II com. III p. 92 cum Meinekii adnotatione.

Or. LII § 17, 17. Mihi quidem plane sufficit lenis Foersteri emendatio πάντων pro πάντα τῶν, nec video cur cum ipso maiorem corruptelam hic latere suspicemur.

§ 22, 21 τίνες ὄντες καὶ τίνων. Fortasse praestat καὶ τίνων, *quibus oriundi*. Nam si intellegimus *et cuius nationis*, abundare videntur verba καὶ πόθεν ἤκοντες. Cf. tamen § 35 init.

Or. LIV § 16, 19. Aptè editor explet quam indicavit lacunam χθὲς γὰρ ἔχειν μοι χάριν ὑπὲρ τοῦ παιδὸς λέγων ὡς ἐν οὐ πολλαῖς ἡμέραις πολὺ προσλαβόντος . . . verbis ἀποδοῦναι οὐκ ἤξίωσεν, sed malim etiam ταύτην ἀποδοῦναι ο. ἢ.

§ 22 init. εἶπέ τις Ἰουλιανός, τῶν δὲ τὴν βαρεῖαν ὑποστάτων λειτουργίαν ἀνὴρ τὴν διὰ τῶν ἀρμάτων καὶ τὸν ἀγρὸν αὐτῷ τὸν μόνον ὄντα ἀπέδοτο κτέ.

Oratio vix recte procedit, nisi post λειτουργίαν inserto ὦν vel ἦν. Si illud, prius καὶ est copula, sin hoc, vocula intensiva.

§ 28, 10. De eodem Iuliano dicitur: καὶ ἦν καὶ τῶν εὖ τι πεποιηκότων αὐτόν, ὡστε μὴδ' εἰς ἄγνοιαν τῆς οὔσης αὐτῷ μοι συνηθείας ἀναχωρεῖν Eustathium. Manifesto desideratur vocula ἄν, sive inserenda est post ἄγνοιαν, sive corrigendum ἄν χωρεῖν, coll. Ar. Ran. 641.

§ 41. ὡσπερ συμβούλῳ τῇ νυκτὶ χρησάμενος. Cf. Menander Ἐπιτρέπουσι, v. 35: ἐν νυκτὶ βουλήν δ', ὅπερ ἀπασὶ γίγνεται, | διδοὺς ἐμαυτῷ διελογιζόμεν, Monost. 150 ἐν νυκτὶ βουλή τοῖς σοφοῖσι γίγνεται. Vid. etiam Or. LVII § 19 εἰ καὶ ἡ νῦξ ἕτερα λέγει.

§ 47, 2. ἤξιον μὲν αὐτόν ἐλευθεριῦσαι τῆς σιτηγίας τοῦ θεοῦ εἰκότος τε καὶ ὀμιλοῦντος [τοῦ] φιλοσόφου [τὴν ναῦν]

κτέ. Delevi articulum male repetitum ad manifestum glossema τὴν ναῦν. Cf. adn. crit.

§ 49, 4. καὶ ὡς ἀσελγαίνοιεν πράγμασιν ἐκείνοι. Si sanum est πράγμασιν, significat *actionibus suis.*, Malim tamen <τοῖς> ἀρπύγμασιν. Cf. p. 92, 15 ἐτράποντο πρὸς ληστείαν. — Mox § 51, 15 vera videtur Reiskii correctio ἔδει pro οὐ δεῖ.

§ 62, 2. ὄν ἐλκόμενον ἤδει πάλιν ἐγκείμενον ἐμοί. Nonne praestat ἐγκεισόμενον, *precibus me fatigaturum?* Cf. Thuc. II 59; V 43.

§ 63, 17. Expectabam τῆς πάντως ἐψομένης νίκης ἀποστερῶν pro ἐπομένης. Fortasse Libanius profecit ex Aesch. Ag. 828 νίκη ἔσπετο.

§ 70, 3. πρεσβυτέρων δὲ νεωτέρους <πρότερον add. F.> οἶδεν ἀποφέρειν ἢ Μοῖρα. Etiam facilius elabi potuit, quod non minus recte dicitur, προτέρους.

§ 75, 7. εἰ δ' ἦν (sc. αὐτῷ λόγος τις τῶν ἡμετέρων λόγων), περὶ αὐτοὺς ἄν οἱ δέκα μῆνες ἀνάλωντο.

Num rhetor, ut significaret quantum Eustathium, virum stupidum, contemneret, voluit: *frustra in iis scribendis decem menses consumpsissem?*

LV § 15, 13. πολλὴν γῆν ἀπὸ πολλῶν ἐργαζομένην et l. 18 ἔκυπτον εἰς γῆν ἀπὸ λύπης. Utrobique malim ὑπὸ, quia L. cum veteribus utramque praepositionem solet distinguere.

LVI § 12. τὴν διάνοιαν οὐ κατεῖχε. Ad exemplum Thuc. I 130.

§ 15, 7. λέγεται δὲ πᾶν τὸ ἐπελθόν. Reiske λεγέσθω proposuit, Foerster λεκτέα. Num forte λέξεται, coll. Aesch. Ag. οὐδὲ λέξεται πρὶν ὧν? Libanii aliique seri scriptores saepe varia scribendi genera confundunt.

LVII § 3. μικρὸν δὲ ἄνωθεν ἀνασχέσθε μου λέγοντος. Cf. Menander Ἐπιτρέπουσιν v. 21.

LVIII § 31. ὅτι γυμνώσαι τῆς τῶν παιδαγωγῶν φρουρᾶς βουλόμενον τοὺς νέους, ὅπως ἐπ' ἐξουσίας τρυγῶσι κτέ. Huius loci est τρυφῶσι. ut eadem de re legitur § 38, 9 οὓς ἀπήγγελέ μοί τις τρυφᾶν ἐν τῇ μνήμῃ τῇ περὶ τὸν τάπητα. Non ignoro saepius τρυγᾶν (ut ἀμᾶν et θερίζειν) metaphorice usurpari pro κερδαίνειν, sed ea notio prorsus aliena est ab hoc loco.

LIX § 35, 17. ἐπειδὴν γὰρ λήξαιεν τῶν περὶ ταῦτα γυμνασίων ἐρρῦθμιζεν κτέ. Num huiusmodi Byzantinismus pro ἐπειδὴ λ. tribui potest Libanio?

§ 80, 3. μηδ' αὖ σαφῆ μὲν ἐσηκέναι τὴν τούτων γινῶσιν. Quia perdura hic est pronominis omissio, suspicor: αὐ<τόν>.

§ 130, 5. ὡσπερ γὰρ ἐκεῖ πρὶν καθαρῶς τὸ πρῶτον κύμα περὶ τοὺς προβόλους ῥαγῆναι, τὸ δεύτερον ἐγκαταλαμβάνει καὶ τὸ τρίτον αὐθις. Malim ἐπικαταλαμβάνει. Vide lexica.

§ 166, 2. τί χρῆ μέγιστον τῶν ἀπάντων νομίσαι; πότερον τὴν εὐγένειαν ἢ τὴν τροφήν; Cf. Eur. Hec. 599 sqq.; Iph. A. 561.

LXI § 13, 2. ὦ δυστυχοῦς ἀκτίνοσ, οἶαν μὲν προσέβαλε τὴν πόλιν ἀνασχοῦσα. Adumbrata ex Eur. Phoen. 5.

LXII § 21, 17. ἐπὶ τῷ τοῦσ νόμοσ λαβεῖν i. e. μαθεῖν (cf. μοx τοῦσ νόμοσ μανθάνειν). Similiter Suidas s. v. Δωριστί legit λαβεῖν pro μαθεῖν Ar. Eq. 991, probante Porsono, qui μαθεῖν habebat pro glossemate. Cf. Ran. 251; Plat. Theaet. 175 E; Eryx. 398 E. Isocr. p. 147. Passim etiam sequiores. — Sic etiam LIV § 16, 19 προσλαβόντοσ ἀείριο = προσμαθόντοσ.

LXIII § 28, 12. Postulat sententia: ὁ δ' οὐ(δέ) μικρόν ἀρίστατο ποιῶν τὸ κελεύόμενον, nam οὐ μικρόν = πόρρω pugnat cum mente scriptoris, quod confirmant ipsa sequentia.

LXIV § 61, 6. Scripserim: πῶσ οὖν οὐ διαλέγη τοῖσ Ἑλλησι <δεῖν> μὴ εἶναι πυγμὴν, μὴ εἶναι παγκράτιον κτέ., ut § 73, 3 scribitur λέγε δεῖν καὶ νῦν κεκλείσθαι μὲν ποιηταῖσ διδασκαλεῖα (an τὰ διδ.?).

§ 101. οὐ δὴ τῆσ ὀρχήσεωσ ἔστι κακία τῶν καιρῶν ἢ φυλακῆ. Pro absurda vulgata arte Reiske reponi iussit κάκισισ quamquam nusquam hucusque haec forma reperta videtur pro κακισμός, quod tamen, quia perpetuo eiusmodi formae variant, non est grave obstaculum. Ceterum aequae apta est vox creberrima κα<κ ολο>γία.

§ 109, 13. ὁμιλήσαι πράγμασι. Cf. Ar. Nub. 1381. Traiecti ad Rhenum m. Maio a. 1908.

H. van Herwerden. .

A proposito di un' oscura sottoscrizione

(cod. Ambros. Q. 114 sup.)

Anche nel miscellaneo cod. Vat. lat. 6431, n, ai fogli 355—362 scritti dalla nota mano di Giovanni Onorio da Maglie, occorrono quelle correzioni al commento di Simplicio sulla Fisica Aristotelica, che il Diels trovò nell' Ambros. Q 114 sup. (non inf.) e quasi tutte giudicò essere semplici congetture d' un dotto. V. *Comm. in Arist. gr.* IX pp. VIII. XV. E pure nel Vaticano è la sottoscrizione

Ex codice I. D. P.

Circiter M. C. XLV.

nella quale secondo il Diels 'scriba ex codice anni MCXLV(?) petiisse se dicit' le varianti.

Ma indica essa proprio degli anni? E' da dubitarne, prima perchè non c' è la parola 'ann.'; poi perchè a spiegare una data frazionata così precisa (1145) bisogna supporre datato il manoscritto, e allora perchè quel 'circiter'? Ancora, come conciliare il giudizio del Diels (che a me non tocca discutere) circa la qualità delle lezioni colla sottoscrizione così intesa? converrebbe ripudiarla affatto come un' impostura, e quale impostura! Giacchè difficilmente un buon umanista avrebbe, sia pure in elissi, scritto o sottinteso 'Ex codice I. D. P. (anno) circiter MCXLV (exarato)', o, dopo tre genetivi al singolare, '. . (anni) c. M. . .', ma bensì